

XXXIII Diada SCSL

Canvi climàtic
Intel·ligència artificial
nous reptes per a la
salut laboral
23 novembre 2023
Auditori, Acadèmia Can Caralleu

Prevenció de Riscos Laborals en el Sector de la Construcció: Episodis d'Altes Temperatures

Miguel Saavedra Mateo

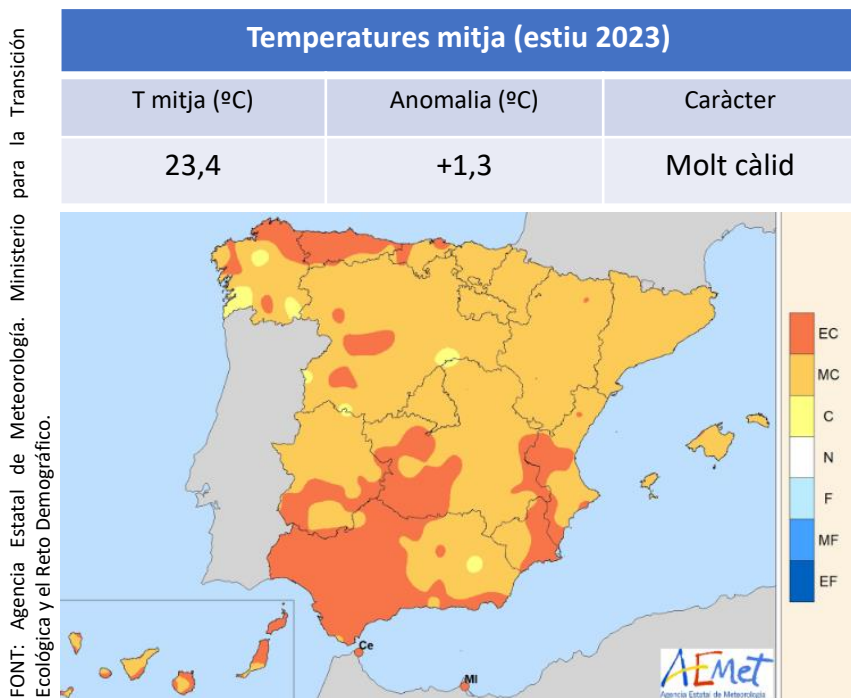
- **Introducció**
 - **Altes temperatures i Morbimortalitat**
- **Plans d'actuació a nivell nacional i autonòmic**
- **Altes temperatures en el sector de la construcció**
 - **Marc normatiu**
 - Reial Decret 4/2023
 - VII Conveni col·lectiu general del sector de la construcció
- **Informació, recursos i marc legal**

Introducció

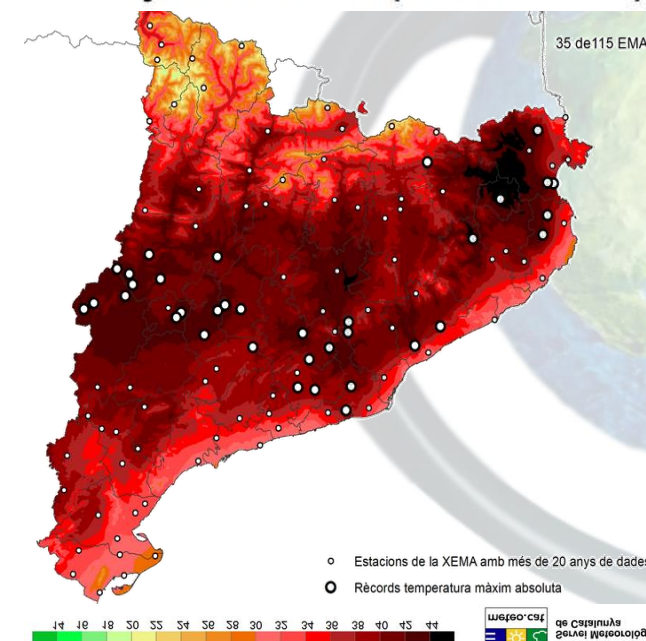
Altes temperatures i morbimortalitat

- ❖ L'estiu de 2023 el tercer més calorós des de que hi ha registres.
- ❖ Les altes temperatures associades al canvi climàtic, tenen un impacte cada cop més greu sobre tota la població.

Període de referència 1990-2020

Temperatura màxima (°C)
18 de juliol de 2023 (fins a les 18h)

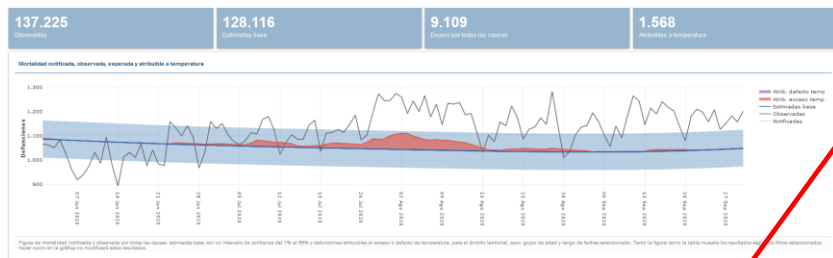
45.1°C nou rècord de temperatura enregistrada a Catalunya per la Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques

Introducció

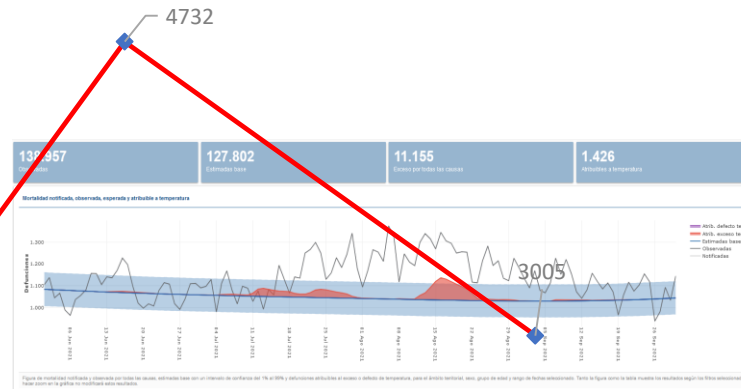
Altes temperatures i morbimortalitat

- ❖ Les altes temperatures tenen un efecte directe sobre la salut de les persones.
- ❖ Relació entre les altes temperatures i l'increment de la morbimortalitat.

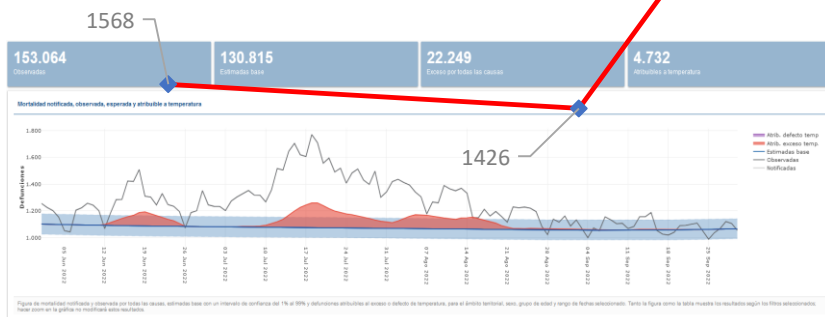
Dades MoMo (Monitorització de la Mortalitat)

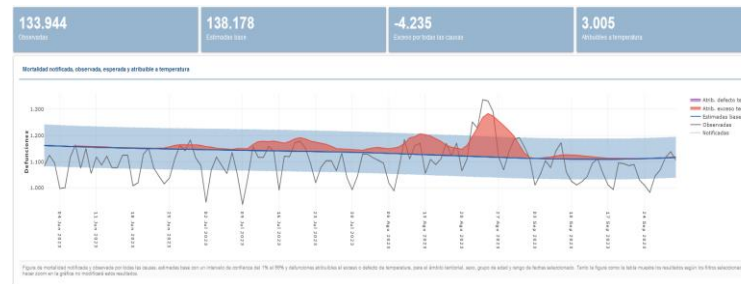
Espanya 2020 (estiu)

Espanya 2021 (estiu)

Espanya 2022 (estiu)

Espanya 2023 (estiu)

Factors de riscos:

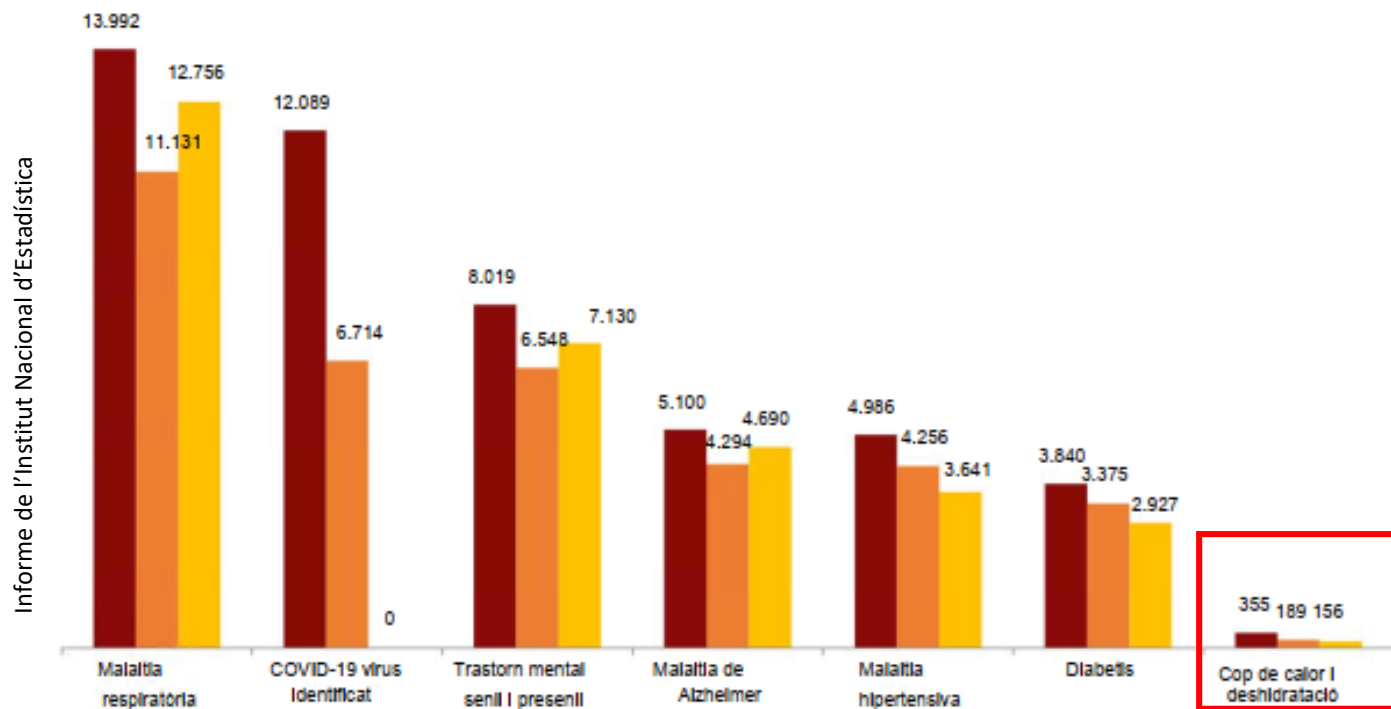
- Factors personals
- Factors ambientals, laborals o socials
- Factors locals

Introducció

Altes temperatures i morbimortalitat

Defuncions segons causes de morts, en valors totals.

Anys 2019, 2021 i 2022 (períodes de maig a agost)

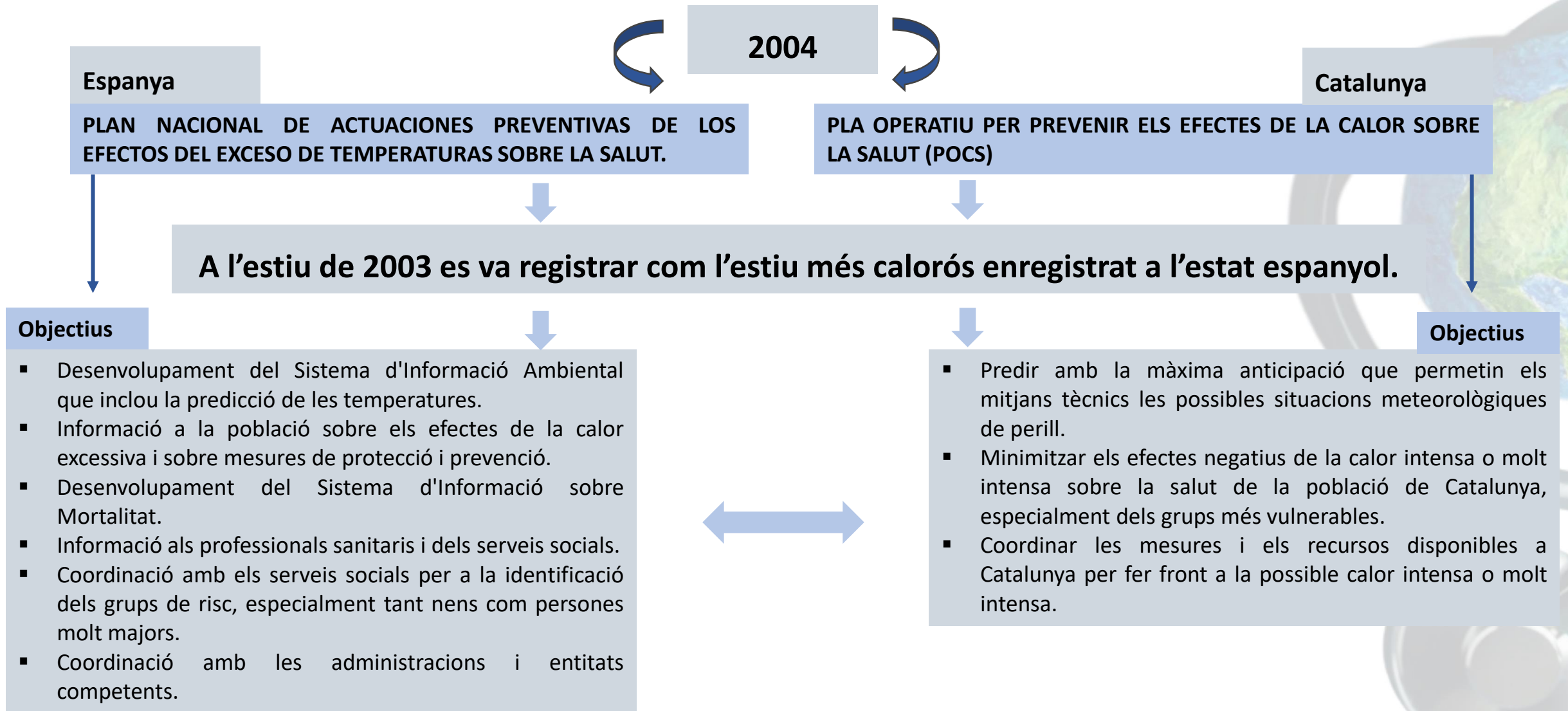

*2019 les morts per COVID-19 són perquè no va sorgir fins al 2020

Dades rellevants de la mortalitat als mesos de maig a agost.

- El còmput de morts totals de l'any 2022 augmenta un 20,5% respecte al 2019.
- El sector més afectat les persones de + 75 anys.
- Les morts relacionades directament amb la calor, com el cop de calor i la deshidratació va augmentar un 44% aproximadament.
- Morts per cop de calor 122, any 2022 (38% aprox. 2019).
- Morts per deshidratació 233, any 2022 (47% aprox. 2019).
- Les mort per causes naturals i les causes externes van augmentar. Els majors increments es van donar en patologies cròniques prèvies.

Plans d'actuació a nivell nacional i autonòmic

Altes temperatures en el sector de la construcció

Indòmita construcció

- Problemàtica sobre la instauració de sistemes i protocols nous.
- La industrialització de la construcció.

Treballs habituals a la construcció amb especial afectació per altes temperatures

- Moviment de terres (explanacions, terraplenats, excavació de rases...)
- Fonamentació.
- Tancaments i revestiments exteriors.
- Estructures.
- Cobertes (planes i inclinades).

Espais habilitats al mateix nivell per descansar, proveïts d'ombra i aigua.

En aquestes actuacions l'habilitació d'espais proveïts d'ombra i aigua són més difícil en funció del procés constructiu.

Altes temperatures en el sector de la construcció

IV Conveni Col·lectiu General del Sector de la Construcció, Resolució de l'1 d'agost de 2007.

Factors atmosfèrics.

Haurà de protegir-se als treballadors contra les inclemències atmosfèriques que puguin comprometre la seva seguretat i la seva salut.

Quan les temperatures siguin extremes, especialment en les conegudes «onades de calor» causants de greus conseqüències per a la salut, per part de la representació sindical es podran proposar horaris diferents que permetin evitar les hores de major insolació. Així mateix, es disposarà en les obres de cremes protectores de factor suficient contra les inclemències atmosfèriques com ara la irradiació solar.

Altes temperatures en el sector de la construcció

Marc normatiu

Reial Decret 4/2023 d'11 de maig

4.800 morts atribuïbles a les altes temperatures

Mortalidad notificada, observada, esperada y atribuible a temperatura

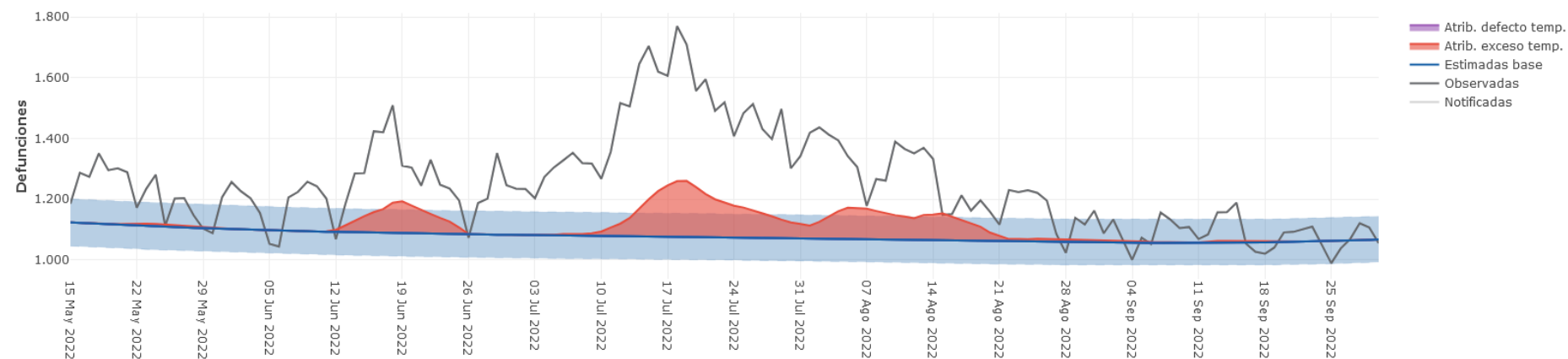

Figura de mortalidad notificada y observada por todas las causas, estimadas base con un intervalo de confianza del 1% al 99% y defunciones atribuibles al exceso o defecto de temperatura, para el ámbito territorial, sexo, grupo de edad y rango de fechas seleccionado. Tanto la figura como la tabla muestra los resultados según los filtros seleccionados; hacer zoom en la gráfica no modificará estos resultados.

Estiu 2022

Reial Decret 4/2023 d'11 de maig

Modificació del Reial Decret 486/1997 de 14 d'abril, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de Seguretat i Salut en els llocs de treball.

- **Eliminació punt 5 de l'Annex III**
- **Incorporació de la Disposició adicional única**

Annex III Punt 5

En els llocs de treball a l'aire lliure i en els locals de treball que, a causa de l'activitat que s'hi fa, no puguin quedar tancats, s'han de prendre mesures perquè els treballadors puguin protegir-se tant com els sigui possible, de les inclemències del temps.

Disposició adicional única. CONDICIONS AMBIENTALS EN EL LLOC DE TREBALL

1. Mesures de protecció davant de fenòmens meteorològics adversos, per les persones treballadores quan realitzin tasques a l'aire lliure i que no puguin ser tancades.
2. Les mesures protecció derivaren de l'AVALUACIÓ DE RISCOS LABORALS, tenint en compte:
 - Fenomen meteorològic advers.
 - Característiques de la tasca.
 - L'estat de la persona treballadora.
3. Inclusió de la PROHIBICIÓ de desenvolupar determinades tasques durant les hores del dia amb fenòmens meteorològics adversos en aquells casos on no es pugui assegurar la persona treballadora.

Reial Decret 4/2023 d'11 de maig

Modificació del Reial Decret 486/1997 de 14 d'abril, pel que s'estableixen les disposicions mínimes de Seguretat i Salut en els llocs de treball.

- **Eliminació punt 5 de l'Annex III**
- **Incorporació de la Disposició adicional única**

Annex III Punt 5

En els llocs de treball a l'aire lliure i en els locals de treball que, a causa de l'activitat que s'hi fa, no puguin quedar tancats, s'han de prendre mesures perquè els treballadors puguin protegir-se tant com els sigui possible, de les inclemències del temps.

Disposició adicional única. CONDICIONS AMBIENTALS EN EL LLOC DE TREBALL

4. Reducció o modificació de les hores que es desenvolupa la jornada prevista, quan l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET) o l'òrgan autonòmic corresponen emetin un avis nivell **TARONJA** o **VERMELL**.
5. Aquestes mesures seran aplicables a tots el llocs de treball inclosos els que recull l'article 1.2 del RD 486/1997 de 14 d'abril.

Les obres de construcció, temporals o mòbils.

VII Conveni Col·lectiu General del Sector de la Construcció

1r Conveni que s'adapta al RD 4/2023 d'11 de maig. Modificació del RD 486/1997 sobre disposicions mínimes de Seguretat i Salut en el lloc de treball.

Punts rellevants art. 74 bis:

- Adaptació de les condicions de treball quan s'emetin avisos **TARONJES** o **VERMELLS**.
- Priorització de la substitució de les tasques que estiguin afectades per FMA, per unes altres amb menys d'incidència.
- La reducció o modificació de la jornada diària prevista:
 - Jornades contínues (sempre que es pugui).
 - Avançar o posposar l'hora d'inici de la jornada.
 - Interrompre i reprendre la jornada (2hores màxim).
 - Avançar o posposar l'hora de finalització de la jornada.
 - Recuperació del 70% de les hores perdudes (6 mesos)

Condicions legals.

Drets de les persones treballadores.

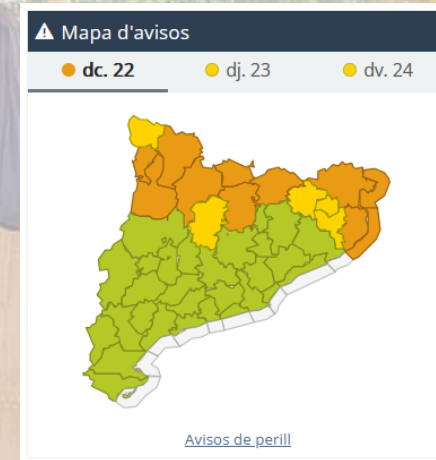
Informació, Recursos i Marc Legal

PLAN NACIONAL DE ACTUACIONES PREVENTIVAS DE LOS EFECTOS DEL EXCESO DE TEMPERATURAS SOBRE LA SALUT.

PLA OPERATIU PER PREVENIR ELS EFECTES DE LA CALOR SOBRE LA SALUT (POCS)

[Calor en el trabajo](#)

[La calor durant la jornada de treball a l'estiu](#)

Gràcies per la
vostra assistència

